

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

בפני כב' השופט ישעיהו שנלר, סג"נ-אב"ד, השופט דר' קובי ורדי, השופטת רות לבהר-שרון

המערערת:

פלונית

על-ידי ב"כ עו"ד דוריס גולשה-נצר

נגד

המשיב:

פלוני

על-ידי ב"כ עו"ד מקסים ליפקין

1

פסק דין

2

3

השופט ישעיהו שנלר, סגן נשיאה-אב"ד:

4

5 1. ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב (כב'
6 השופט יהורם שקד) (תמ"ש 24331-08-11 מיום 12.12.12), אשר פסק את מזונותיה
7 של המערערת, אולם קצב את מועד החיוב עד ליום 15.7.13.

8

9

רקע עובדתי וההליכים המשפטיים:

10 2. בפתח פסק הדין, ציין משפט קמא כי הנושא העיקרי לו הוא נדרש:
11 "... נעוץ בשאלה מה הוא הדין בפסיקת מזונות אשה, כאשר הוכח בפני, כי לאחר
12 שנות נישואין רבות, נישואי הצדדים הגיעו לקיצם ואילו האשה היא זו המסכלת
13 את סידור הגט וחלוקת הרכוש בין הצדדים, בעיקר נוכח הוצאת צו למדור ספציפי
14 על בית הצדדים שניתן על ידי בית הדין הרבני".

15

16 הצדדים נישאו זל"ז ביום 28.9.76, וכשמנישואיהם נולדו שלושה ילדים, שניים מהם
17 בני למעלה מגיל 30 בעת מתן פסק הדין, ובנם הצעיר נולד ביום 13.10.93 (להלן: **הבן**).
18 בבעלות בני הזוג בית מגורים ב..., עליו רובצת משכנתא בסך של כ- 100,000 ₪,
19 כאשר ההחזר החודשי הינו כ- 2000 ₪ לחודש (להלן: **הבית בג...** או **הבית**). בית זה
20 שימש למגורי בני הזוג, אולם משך כשנה וחצי לפני פרוץ הסכסוך בין הצדדים,
21 התגוררו הצדדים בדירה שכורה ב..., תמורת דמי שכירות בסך של 4000 ₪ לחודש
22 (להלן: **הדירה ב...**), וכשהבית ב... הושכר תמורת סך של כ- 4200 ₪ לחודש.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 בבית ... מצויה יחידת דיור נוספת, אשר אף היא הושכרה ועודנה מושכרת, לצדדים
2 שלישיים, תמורת סך של כ- 3000 ₪ לחודש.
3 עוד נקבע בפסק הדין, כי המשיב עובד משך כ- 36 שנים, ומשך כל שנות הנישואין,
4 בחברת ה...., בעוד שהמערערת עסקה בטיפול במשק הבית, ורק משך תקופות קצרות
5 בלבד עבדה מחוץ למשק הבית.
6 בחודש יולי 2011 עזב המשיב את הדירה ב...., ועבר להתגורר בדירת אביו.
7 ביום 15.8.11 הגישה המערערת תביעת מזונות עבורה וכן עבור הבן, וכן תביעה
8 לשמירת זכויות בעניינים הרכשיים.
9 ביום 27.9.11 המערערת עזבה את הדירה ב...., ושבה להתגורר בבית ב.....
10 המשיב מצידו, הגיש ביום 16.11.11 תביעת גירושין לבית הדין הרבני, וביום 2.12.11
11 הגיש לבית משפט קמא תביעה לפירוק שיתוף בכלל רכושם וזכויותיהם של בני הזוג,
12 לרבות בבית ....
13 מנגד, ביום 4.1.12, פנתה האשה לבית הדין הרבני בתביעה לשלום בית, תביעה אשר
14 במסגרתה קיבלה צו למדור ספציפי בבית.
15

16 3. בית משפט קמא ציין כי המשיבה טענה כי היא מעוניינת בשלום בית, וכך
17 עתרה למזונותיה ומזונות הבן, בציינה כי אין לה כושר השתכרות. מנגד, המשיב טען
18 כי פני הצדדים לגירושין, וכי המערערת אינה חפצה בו, ואף טענה בדבר נטייתו
19 המינית. יתר על כן, לטענתו, עזב את הדירה ב.... מטעם מבורר, וכשהמערערת מורדת
20 ומעין מורדת, ועל כן אינו חב במזונותיה. בנוסף, המערערת סירבה לבצע פירוק שיתוף
21 בבית ....., הגם שפירוק שכזה היה מאפשר לשני בני הזוג לרכוש דירות למגוריהם. אם
22 לא די באמור, המערערת אף מסכלת את ביצוע סידור הגט. עוד טען, כי בניגוד
23 לטענתה, המשיבה אשה צעירה, בריאה ובעלת כושר השתכרות.
24

פסק הדין:

25
26 4. בית משפט קמא קבע כי לא הוכחה בפניו קיומה של אף אחת מן העילות
27 הקלאסיות, כלשונו, בגינן יש לקבוע כי המערערת הפסידה את מזונותיה, שכן המשיב
28 הוא זה שעזב את הדירה ב.....
29 עם זאת, ציין בית המשפט כי לא ניתן להתעלם מהעובדה שבני הזוג אינם מתגוררים
30 יחד, ומנהלים את חייהם באופן נפרד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 עוד נקבע, כי מהראיות עולה, כי השבר בנישואי הצדדים הינו הדדי, וכי גם המערערת
2 אינה מעוניינת בקיום חיי משפחה עם המשיב, לרבות לאור עדותה באשר לנטייתו
3 המינית של המשיב.

4 משכך, ציין בית המשפט:

5 **"נישואיהם של בני הזוג שלפני גוועו למעשה, ועל אף טענות התובעת במסגרת**
6 **ההליכים המשפטיים, ברי כי התובעת אינה חפצה בהמשך חיים משותפים עם**
7 **הנתבע".**

8
9 5. בית המשפט הפנה לפסיקתו הוא אודות שלילת מזונות אשה, מעת שמדובר
10 בקשר שגווע, כך גם הפנה להלכה, לפיה לחיוב המזונות היבט חוזי הכפוף לדרישת
11 תום הלב, וכי על כן במסגרת דיון במזונות המערערת, יש להביא בחשבון את העובדה
12 שהמערערת מסרבת להתגרש מהמשיב באופן מלאכותי, כדי לזכות ביתרונות
13 בהליכים המשפטיים המתנהלים ביניהם. יתר על כן, בית המשפט קיבל את טענות
14 המשיב, כי המערערת מעכבת באופן מכוון את ביצוע פירוק השיתוף בבית ...., ואת
15 איזון כלל משאביהם של בני הזוג, ובאופן שהיא מונעת, לרבות גם מעצמה, קבלת
16 כספים אשר יש בהם לכלכל כל אחד מהם.

17 בית המשפט ציין כי המערערת פנתה לבית הדין הרבני, וקיבלה צו למדור ספציפי
18 בבית ...., וכי הגם שנושא זה בסמכותו הבלעדית של בית הדין הרבני **"... אל לו לבית**
19 **המשפט להתעלם מהמשמעויות הנובעות מצעד זה"**.

20 בית המשפט הדגיש כי לא מדובר באשה המתגוררת בבית דל, אשר עם מכירתו ייגרם
21 שבר כלכלי גדול לשני הצדדים והעדר יכולת לדאוג לקורת גג, אלא הפוך מכך. כל
22 זאת, לאחר שהבית .... הוערך בכ- 2,000,000 ₪, ועל כן מכירתו וחלוקת התמורה, לא
23 תגרום למי מהצדדים להתגורר ברחוב **"... אלא דווקא תאפשר לשניהם פתיחת דף**
24 **חדש ואף את סיום הסכסוך כולו"**.

25 יתר על כן, לא מדובר במי שננטשה על-ידי בעלה, ועל כן קיבלה צו למדור ספציפי,
26 אלא מדובר בבני זוג שעזבו מרצונם את בית המגורים המשותף, ושכרו דירה
27 למגוריהם, וכשעם פרוץ הסכסוך החליטה המערערת לחזור לבית המגורים רחב
28 הידיים **"... לתקוע בו יתד ולסכל את מכירתו"**.

29 משכך, קבע בית משפט קמא כי לרבות לאור העובדה שהמשיב הצהיר כי לא יקפח את
30 המערערת, הרי סיכול מכירת הבית על-ידי המערערת, אינו עולה עם חובת תום הלב,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

- 1 ונועד כל כולו – כך בית משפט קמא – להשיג למערערת יתרונות רכשיים, מעבר
2 לחלק שהיתה זוכה לו על-פי הדין.
3
- 4 6. משכך, סבר בית משפט קמא כי אמנם יש מקום לפסיקת מזונות, אך זאת
5 למשך תקופה קצובה. בהתאם לקביעתו, ללא קציבה שכזו, הדבר יכביד יתר על
6 המידה על המשיב, ימנע כל אפשרות לסיום הסכסוך, וינציח מצב לא תקין של קשר
7 נישואין על הנייר בלבד. מנגד, קציבה שכזו, טומנת בחובה יתרונות, ובכללן, הצדדים
8 ידעו מה היא התקופה לחיוב במזונות, לרבות מה הוא מועד הפסקתם, ובהתאם יוכלו
9 לכלכל צעדיהם. בנוסף, הצדדים יהיו **”... פנויים יותר, הן רגשית והן כלכלית,**
10 **להיכנס למו”מ בתום לב ובמטרה לסיים סכסוכים בפשרה...”**.
- 11 כך גם, אם במסגרת חלוקת הרכוש שיקול דעתו של בית המשפט מוגבל הוא, במזונות
12 שיקול הדעת רחב, ועל כן וודאות בנושא המזונות תקל על דרכם של הצדדים להגיע
13 להסכם. יתר על כן, קביעת חיוב לתקופה קצובה, ימנע מהצדדים את הצורך בפניה
14 נוספת לבית המשפט בגין שינוי נסיבות, וימנע את הצורך בהצבת חוקרים פרטיים,
15 ועוד.
- 16
- 17 7. בשאלת שיעור המזונות, קבע בית משפט קמא כי דרישותיה של המערערת
18 מופרזות ומוגזמות, וכי למעשה לא ניהלה הליך הוכחות כראוי. מנגד, אין להתעלם
19 מהעובדה כי המערערת לא נחקרה בחקירה נגדית על טענותיה, לרבות הנספחים
20 שצירפה לבקשתה למזונות זמניים, ועל כן העריך בית המשפט את הוצאותיה של
21 המערערת בסך של 6,500 ₪ לחודש.
- 22 בית המשפט נדרש גם לשכירות המתקבלת מהשכרת היחידה הנוספת, כך גם לנושא
23 תשלום המשכנתא בגין בית המגורים .....
- 24 בסופו של יום, קבע בית המשפט כי ככל שהמשכנתא אכן משולמת על-ידי המערערת
25 מתוך כספי השכירות בגין יחידת הדיור הנוספת, אותם היא נוטלת, אזי יוסיף המשיב
26 למזונותיה סך של 5,650 ₪ לחודש. אולם, אם המשכנתא אינה משולמת על-ידי
27 המערערת, אזי יוסיף המשיב למזונותיה סך של 3,500 ₪.
- 28 ולבסוף, **”בשים לב לכל האמור לעיל ובשים לב כי התביעה הוגשה ביום 15.8.11**
29 **הריני לפסוק את תקופת החיוב במזונות האשה לפרק זמן של 24 חודשים, קרי: עד**
30 **ליום 15.7.13 (כולל).”**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 תחילת החיובים האמורים מיום הגשת התביעה 15.8.11.

2 טענות המערערת:

3 8. לטענת המערערת, מעת שבית משפט קמא קבע, כי אין כל עילה מהדין האישי
4 החל על הצדדים, לביטול חיוב המשיב במזונות המערערת, לא היה מקום לקציבת
5 מזונותיה בכלל, ולתקופה מוגבלת של 24 חודשים בפרט. כל זאת, בניגוד לדין האישי
6 החל על הצדדים, וכשלא היה מקום לקבוע קריטריונים חדשים לביטול הוראות הדין
7 האישי.

8 בהתייחס לאותם קריטריונים, טוענת המערערת, כי הסיבה למגוריהם בנפרד, עזיבתו
9 של המשיב את הדירה, ונטישתו את המערערת. כך גם אין בקביעה המוכחשת, כאילו
10 "הנישואים גוועו", לאיין את זכותה של המערערת למזונות. יתר על כן, קביעת בית
11 משפט קמא הינה בניגוד לראיות שהוצגו בפניו, לרבות העובדה אודות קיום יחסי
12 אישות ויציאה לטיולים משותפים ימים ספורים טרם פרוץ הסכסוך, וכי לא ניתן
13 למחוק 37 שנות נישואין בשל סכסוך של מספר חודשים ואשר טרם נדון בפני בית
14 הדין הרבני. במיוחד, לאחר שהתברר למערערת שהמשיב בגד בה, ובנסיבות אלו,
15 סירובה להתגרש ולפרק את השיתוף, אינה יכולה להיחשב התנהגות חסרת תום לב.

16 עוד טענה המערערת, כי המשיב הוא זה שמעוניין להותיר בידיו את מלוא ההכנסה
17 הקבועה והחודשית, בעוד שהמערערת תיוותר ללא הכנסה וללא פוטנציאל השתכרות
18 בשל היותה עקרת בית במהלך כל שנות הנישואין, וכי אין זה הוגן להותירה לאחר 37
19 שנות נישואין כענייה המחזרת על הפתחים, כל זאת מתוך דאגתה הכנה לעתידה
20 הכלכלי, כאשר משך כל השנים טיפחה את התא המשפחתי ואיפשרה למשיב להתקדם
21 במקום עבודתו.

22 כך גם אין מקום לקביעה כאילו פניה לצו למדור ספציפי לבית הדין הרבני, תיחשב
23 כהתנהגות חסרת תום לב.

24 המערערת אף משיגה על קביעת בית משפט קמא, כאילו מימוש בית המגורים ב....,
25 יאפשר לצדדים לפתוח דף חדש. לטענתה, רובצת משכנתא בסך של 100,000 ₪ על בית
26 המגורים ...., וכי מהתמורה שתיוותר, תיאלץ המערערת למצוא לעצמה דירה, אולם
27 גם אם תימצא שכזו, לא תוכל להתקיים בהעדר הכנסה חודשית קבועה, וכשמנגד
28 המשיב ישאר עם הכנסה קבועה בסך של 17,000 ₪ בכל חודש ממשכורתו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1
2 9. כך, עד ליציאתו של המשיב לפנסיה, ומשך 10 שנים הקרובות, יהנה המשיב
3 מהכנסה בסך 17,000 ₪ לחודש, וכן להטבות מפליגות מחברת ה... , מקום עבודתו,
4 ומאידך, המערערת שהינה אם ורעיה למופת, תמצא עצמה בגיל 53 ללא הכנסה וללא
5 יכולת להתקיים.
6 עוד טוענת המערערת, כי טעה בית משפט קמא עת הביא בחשבון את הכנסתה
7 הפוטנציאלית הנמוכה, כשיקול לשלילת מזונותיה או הגבלתם לתקופה קצובה.
8 כך מתייחסת המערערת לפיטוריה, לאחר שעבדה תקופה של מספר חודשים ספורים,
9 וכשלשיתתה, לא די בפוטנציאל השתכרות שכזה לשלילת מזונותיה.
10 עוד מלינה המערערת על קביעתו של בית משפט קמא, כאילו לא הוכיחה את תביעתה,
11 מעת שבית משפט קמא התעלם מתצהירה והמסמכים שצורפו על-ידה, וכשבית
12 המשפט מתעלם מצרכיה הרפואיים והוצאות רפואיות חריגות.

13
14 10. המערערת גם טוענת כי לא היה מקום להטיל עליה, ולהביא בחשבון שיעור
15 מזונותיה את תשלום מלוא המשכנתא, דהיינו גם חלקו של המשיב בתשלומי
16 המשכנתא, ובמיוחד לאור הפערים בהכנסותיהם.
17 כך גם השיגה המערערת על שיעור המזונות שנפסקו, אשר אין סיפק בהם לצרכיה.

טיעוני המשיב:

18
19
20 11. המשיב טוען כי טענות המערערת עניינן השגות על ממצאים עובדתיים אשר
21 קבע בית משפט קמא, וכשאינן דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאים שכאלו.
22 יתר על כן, בית משפט קמא מצא את האיזון הראוי בין זכותה של המערערת למזונות
23 לבין זכותו של המשיב, לוודאות ולהחשת סיומם של ההליכים בינו לבין המערערת, כך
24 גם מניעת פגיעה בקניינו.

25
26 12. לשיטת המשיב, קיימת זכות אינהרנטית, כך בלשון ב"כ המשיב, לקצוב תקופת
27 זכאות למזונות, כפי שיש לראות בהתנהלות המערערת כ"מעין מרידה", לרבות לאור
28 כינויי הגנאי שהשמיעה המערערת כנגדו, המצדיקה שלילת מזונותיה, וכי עצם סירובה
29 להתגרש ממנו, אגב שימוש בעילות מלאכותיות הינו בגדר הפרת חובת תום הלב.

30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

13. המשיב טוען כי למערערת פוטנציאל השתכרות, וכי על כן היה מקום לקבוע כי מזונותיה תחת מעשה ידיה. יתר על כן, קביעת בית משפט קמא כי המערערת זכאית לדמי השכירות מהיחידה הנוספת, בסך 3,000 ₪, יש בה מענה לסיפוק צרכיה. כך גם יש להביא בחשבון את צו המדור הספציפי, מכוחו עושה המערערת שימוש בלעדי בבית המגורים, ובאופן שלא רק שהיא מסכלת את פירוק השיתוף ופוגעת בזכות הקניינית שלו, אלא שהיא חוסכת הוצאות מדורה. בנוסף, סיכול פירוק השיתוף אינו עולה עם חובת תום הלב.

14. המשיב מפנה לקביעת בית משפט קמא אודות גויעתם של חיי הנישואין, לרבות לאור עדותה של המערערת, באשר נטייתו המינית, וכשמדובר בהתרשמות בלתי אמצעית. כך גם לאשר קבע בית משפט קמא, וכממצא עובדתי, כי המערערת אינה חפצה בהמשך החיים המשותפים עימו. המשיב טוען כי הפסיקה קבעה כבר בעבר, כי בית המשפט מוסמך לקצוב את תקופת המזונות.

15. לטענת המשיב, למערערת די רכוש על-מנת לכלכל עצמה, כל זאת מתוך חלקה במסת הנכסים המשותפת, אשר המערערת יכולה הייתה ליהנות ממנה, אלמלא התנהלותה. כך גם אין להתעלם מכך שהצדדים פרודים מזה למעלה משנתיים ומחצה, וכי הקרע שנפער ביניהם מוחלט, וכי כל נסיון להחיות את הקשר באופן מלאכותי, אין בו מאומה.

טיעונים משלימים:

16. ב"כ המערערת הדגישה בעת הדיון בפנינו, כי הצדדים נשואים מזה 37 שנים, וכי "באחד הימים חל קרע שבעטיו עזב הבעל את הבית", תוך הפניה לכך כי משך כל שנות הנישואין המשיב עובד בחברת ה..., וכי בעוד 7 שנים אמור הוא לצאת לפנסיה, ואזי ורק אז, תקבל המערערת את מחצית הפנסיה שלו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 משכך, בצדק קבע בית משפט קמא, כי עד קבלת האמור, פוטנציאל ההשתכרות של
2 המערערת נמוך ביותר, ואינו מאפשר לה להתקיים ברמת החיים שהורגלה לה, וכך גם
3 קבע ממצאים עובדתיים לגבי הכנסתה.
4 עוד טענה, כי רק בארבעת החודשים האחרונים שילם המשיב את המשכנתא, וכי טרם
5 לכן, המערערת שילמה את המשכנתא, וכי קיים חוב בגין המשכנתא.
6 ב"כ המערערת הוסיפה וציינה, כי המערערת כבת 55 שנים, וכי עסקה משך כל השנים
7 בגידול שלושת הילדים וטיפול במשק הבית, וכשהוברר שהיא עבדה תקופות קצרות
8 בלבד, וכי יש לה פוטנציאל השתכרות נמוך.
9 כך גם הפנתה לאותה קביעה של בית משפט קמא, לפיה "בית משפט קמא קבע באופן
10 נחרץ שאין כל עילה קלאסית לשלילת מזונות האשה...".
11
12 17. ב"כ המשיב חזר וציין כי אין כל חידוש הלכתי בפסק דינו של בית משפט קמא.
13 כך, חזר ב"כ המשיב והפנה לפסיקה, אשר לשיטתו, קבעה כי ניתן גם לשלול מזונות
14 וגם לקצוב את תקופת המזונות.
15 עוד הפנה ב"כ המשיב לאותם הליכים סותרים אשר המערערת נוקטת בהם, ואשר יש
16 בהם משום חוסר תום לב. מחד, עותרת היא לשלום בית ולמדור ספציפי בבית הדין
17 הרבני, ומאידך, מגישה תביעה רכושית לבית המשפט לענייני משפחה.
18 עוד ציין ב"כ המשיב, כי בפועל, מאחר ובעת הקרע נותרה יתרת חוב גדולה בחשבון
19 הבנק, נאלץ המשיב ליטול הלוואה, באופן שבפועל, המשיב משלם גם את המשכנתא.
20
21 18. במסגרת הדיון בפנינו, נבחנה האפשרות לבחון הארכת תקופת קציבת
22 המזונות, וזאת בהתחשב גם בשאלת מועד תשלום הפנסיה, וכשב"כ המשיב טען כי
23 מרשו מנסה לצאת לפנסיה מוקדמת, אך טרם קיבל אישור לכך. במסגרת התייחסות
24 הצדדים לאפשרות שכזו, הדגיש ב"כ המשיב כי בכל מקרה, מועד קציבת המזונות
25 אינו יכול להיות מעבר לתקופה שבה המשיב יצא לפרישה מוקדמת, הואיל ואזי יוצר
26 כפל תשלום, תוך שציין כי אין באמור משום הסכמה להארכת תקופת קציבת תשלום
27 המזונות.
28 ב"כ המערערת ציינה, מפורשות, כי מקובל עליה, שאכן המשיב לא צריך לשאת ב"כפל
29 מזונות", כלשונה, אולם "מאידך, אני לא רוצה להיות בחסר. לכן, עד אשר תהיה
30 פנסיה, בכל צורה שהיא, אבקש מזונות אשה".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

דיון והכרעה:

המסגרת הדיונית:

19. לא בכדי נמנעה המערערת בטיעוניה בפנינו, לחזור על אשר נטען בערעורה בכל הקשור לשיעור מזונותיה.

בהתאם להלכה הפסוקה, אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בשאלת שיעור המזונות שפסקה הערכאה הדיונית [ראו: בע"מ 8719/13 פלוני נ' פלוני (5.2.14)] אלא במקרים יוצאי דופן, אשר המקרה דן אינו נמנה עליהם.

בית משפט קמא בחן את השתכרות ויכולת ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג, לרבות ההכנסות מהשכרת הבית, ומנגד תשלום המשכנתא. כך גם בחן את הצרכים הנטענים.

20. משכך, השאלה הנצרכת להכרעה, עניינה אכן באותה שאלה שהציב בית משפט קמא. כך, קציבת תקופת המזונות, לתקופה של שנתיים ממועד הגשת התביעה, כפי שפסק בית משפט קמא.

ראשית, יש מקום להידרש לשאלה העקרונית של קציבת תקופת המזונות, ובהתחשב בנסיבות כבמקרה דנן, ושנית, ככל שיש מקום לקציבת תקופה שכזו, האם יש מקום להתערב בתקופה שקצב בית משפט קמא, ושוב, בהתחשב בנסיבותיו הספציפיות של המקרה דנן.

21. עקרונית פסיקת מזונות לאשה כבמקרה דנן, נסמכים על הדין האישי, דהיינו הדין העברי, אשר קובע מה הם אותם מקרים בהם תישלל זכותה של אשה למזונות. עם זאת, נפסק בעבר כי אשה אינה חייבת לצאת לעבודה, וכי אין בסירובה לעבוד לשלול מזונותיה (ע"א 687/83 מזור נ' מזור פ"ד לח(3) 29 (להלן: מזור)).

אמנם בעניין ביקל (ע"א 6136/93 ביקל נ' ביקל (6.7.94)) נפסק כי אכן "אין להבין מדוע אשה שעבדה כל השנים אינה עושה כן עתה...", וכי על כן לא ראה בית המשפט פסול בכך שבמסגרת מערכת השיקולים בעת קביעת סכום המזונות, תובא בחשבון יכולת ההשתכרות של האשה. כך גם בעניין פדן (ע"א 5930/93 פדן נ' פדן (22.12.94)), מדובר היה באשה צעירה אשר השלימה לימודיה, וכי יש להניח כי תצא ותשתכר מחוץ למשק ביתה, ומעת שהחיים המשותפים התנהלו משך תקופה קצרה בלבד, וכשהקרע לא ניתן היה לאיחוי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 משכך, וכפי שנקבע בע"א 4316/96 פלולי נ' פלולי, פ"ד נב(1) 394 (להלן: פלולי),
2 ההלכה כפי שנפסקה בפרשת מזור עומדת על מכונה "... אם כי יתכנו מקרים
3 שנסיבותיהם המיוחדות יצדיקו התייחסות שונה...". יוער, כי בעניין פלולי הודגש
4 כי: "... המערערת אינה צעירה, ובמשך 35 שנות נישואיה לא עבדה לפרנסתה; אם
5 השתכרה הייתה השתכרותה זעומה ביותר. לפיכך אין הצדקה לסטות כאן מההלכה
6 שנפסקה בפרשת מזור...".

7 הנה כי כן, בכל הקשור לשלילת מזונות אשה בעת פירוד, יש לבחון כל מקרה
8 ולנסיבותיו, לרבות תוך לקיחה בחשבון, משך שנות הנישואין, האם האשה עבדה טרם
9 הפירוד, גיל האשה, יכולת השתכרותה, ועוד.

10
11 22. משך השנים, העיגון לשלילת מזונות אשה או הפחתתם, נסמך על עקרונות של
12 חובת תום הלב, לרבות החובה שבסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973
13 (להלן: חוק החוזים), וכן לעיקרון תקנת הציבור, לרבות מכוח הוראת סעיף 61 לחוק
14 החוזים.

15 כפי שציינו בעמ"ש (ת"א) 41403-12-10 פלוני נ' פלונית (29.5.12):

16
17 "הגם שהדין האישי קובע כי גם בנסיבות שכאלו, לא איבדה אשה מזונותיה, הרי
18 יכול ובית המשפט יביא נושא זה במסגרת שיקוליו, בעת קביעת גובה מזונות
19 האשה, שכן נפסק כי לחיוב המזונות היבט חוזי הכפוף לדרישת תום הלב הקבועה
20 בסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973... כך גם יש להידרש לשאלת
21 תקנת הציבור בפסיקת מזונות בנסיבות שכאלו...".

22
23 באותו מקרה, הוכח שלמעשה חיי הנישואין באו בפועל לקיצם, תוך קביעה כי:
24 "אכן, רשאית האשה לסרב להתגרש, אולם קרוב לוודאי שסירובה זה נעוץ
25 מחשש להפסד מזונותיה. דהיינו, חיי הנישואין פקעו "דה פקטו" הגם שלא
26 "דה יורה", הכל בגין נושא המזונות".

27 הגם שכך, סברנו כי בנוסף לשיקולים האמורים, קיים שיקול נוסף אשר בגינו אין
28 מקום להתערב ולהפחית משיעור המזונות, וזאת בגין "ההבדל המשמעותי והניכר בין
29 כושרו הכלכלי של הבעל לכושרה הכלכלי של האשה על כל המשתמע מכך...".
30 עם זאת, לעיתים שללה הפסיקה, מזונות מאשה או קצבה תקופת תשלום המזונות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

- 1
2 23. דומה כי כיום לית מאן דפליג, כי מעת שקיימת "סרבנות גט" מצד האשה,
3 אמורה להיות לכך, השפעה בשאלת מזונותיה.
4 אולם, יש לבחון האם ההשפעה הינה בקביעת סכום מזונות נמוך יותר, לרבות תוך
5 קביעה כי האשה, ככל שאינה עובדת, בעלת יכולת וכושר השתכרות, או אף שלילת
6 זכותה למזונות מכל וכל.
7 ברי, כי בין לגישה האחת ובין לגישה האחרת, על בית המשפט לבחון כל מקרה
8 לנסיבותיו, כאשר לא דומה מקרה אחד למשנהו.
9
10 24. בבע"מ 9369/05 פלוני נ' פלונית (25.1.06) התייחסה כב' השופטת ארבל לטענת
11 הבעל שם, כי לא היה מקום לפסוק מזונות לאשה שם נוכח תקופת הפירוד שם, תוך
12 שקבעה כי בית המשפט ערך איזון ראוי "בין העובדה שהצדדים חיים בנפרד ולפיכך
13 מצטמצמת זכאותה של האשה למזונות..." לבין הפסקת עבודת האשה סמוך להגשת
14 התביעה, ומול האמור דחיית טענותיו של הבעל בפני בית הדין וקבלת עמדת האשה
15 שם.
16 כל זאת באופן שנקבע כי בית המשפט הפחית ממזונות האשה בהתאם לבחינת כושר
17 השתכרותה, למרות שבפועל לא עבדה.
18
19 מנגד, בע"מ (ירושלים) 765/05 פלוני נ' אלמונים (9.1.06) שלל כב' השופט שפירא
20 מזונות אשה, תוך שקבע שאכן האיש חייב במזונות אישתו טרם סידור הגט, ובמיוחד
21 כאשר האשה אינה יכולה להתפרנס ממעשי ידיה "אולם כאשר כבר הוכרע העניין
22 הרכושי, והוסר המכשול למתן הגט, אזי יש לשקול אף שיקולי הצדק ושיקולי תקנת
23 הציבור כאשר אנו פוסקים את מזונותיה של האשה".
24 ואכן, באותו מקרה נקבע כי בניגוד לנטען על ידי האשה הרי פניה לגירושין, וכי תקנת
25 הציבור שלא להתיר למי מבני הזוג לעגן את האחר "בוודאי לאחר שהוכרע העניין
26 הרכושי" תוך קביעה כי המשך תשלום המזונות יהווה גורם אשר יעכב את הדרך
27 לגירושין. משכך הורה בית המשפט שם על ביטול חובת מזונות אשה, וזאת מעת
28 שנפסק העניין הרכושי.
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 כב' השופט רובינשטיין בבע"מ 3148/07 פלונית נ' פלוני (13.6.07) אף קבע כי באופן
2 עקרוני, אכן הגישה האמורה מתאימה לתפיסה של התייחסות כוללת למכלול
3 הנושאים הקשורים לבני הזוג עם הקמת בית המשפט לענייני משפחה, גם בשאלת
4 שלילת המזונות.
5 עם זאת יש לציין כי באותו מקרה אישר בית המשפט דחיית תביעה להגדלת סכום
6 המזונות בגין שינויי נסיבות נטען, מהנימוקים כי גובה המזונות שנפסקו בזמנו יחד עם
7 הכנסות אחרות של האשה, מאפשרים לה לשמור על רמת החיים לה הורגלה, אך
8 בנוסף כי "התביעה הוגשה בחוסר תום לב מובהק. נקבע כי המבקשת היא המסכלת
9 את פירוק הנישואין... דבר העלול להביא לפטור גמור ממזונות – קל וחומר שאין
10 מקום להגדילם.." (הציטוט מההפנייה לאשר קבע בית המשפט לענייני משפחה),
11 וכשבית המשפט סומך ידו על השיקולים האמורים, בקובעו כי מעת שעסקינן בבית
12 המשפט לענייני משפחה "אין איפוא להתייחס לסוגיית המזונות באופן מנותק
13 לחלוטין מסוגיית הרכוש ופירוק הזוגיות, על כל מקרה להיבחן לפי נסיבותיו..."
14
15 לבסוף מהראוי להפנות לפסק דינו של כב' השופט וייצמן בתמ"ש 51689-12-11 י.ר. נ'
16 א.ל. (9.5.13) אשר סקר את מלוא רוחב היריעה, כך הפסיקה שניתנה בסוגיה דן
17 לרבות הפנייה לפסק הדין מושא הערעור דן.
18 בית המשפט שם אינו מתעלם מהדין העברי, אולם סובר כי יש למצוא האיזו הראוי
19 בין עיקרו של הדין האמור אליו מחוייבים בתי המשפט לבין "החלת נורמות מוסריות
20 הנובעות מעקרונות תוך הלב, אשר אף להן יד ופינה בדין העברי".
21 עוד קובע בית המשפט כי יש לבחון בכל מקרה במי מבני הזוג האשם למצב שנוצר,
22 משך חיי הנישואין ומנגד משך הפירוד, הפנייה לגישה המצמצמת את שיעור המזונות
23 וכך לאותם פסקי דין אשר דחו תביעת מזונות או קצבו את תקופת החיוב.
24 לבסוף התייחס בית המשפט שם לנושא ההכרעה בעניין הרכושי והזמן הצפוי להכרעה
25 בו, ככל שלא הוכרעה שאלה זאת בעת פסיקת המזונות.
26
27 25. אכן, אם בית הדין הרבני היה קובע קביעות שהיה בהן לשלול את מזונות
28 האשה, לא היו נצרכים בתי המשפט להשתמש ב"ארגז הכלים" על מנת למנוע עיכוב
29 בסיום הנישואין "דה יורה" גם אם אלו הסתיימו "דה פקטו".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 דומה, כי סוגיה דומה לסוגיה דנן, מוצאים אנו גם באותה "התנגשות" אשר יכול
2 ובלתי נמנעת היא, בעת שעסקינן בתביעות נזיקין בגין סרבנות גט.
3 בסוגיה אחרונה זאת, גם מתעוררת השאלה, האם הזכות לפיצויים תלויה בקביעת
4 בית הדין, כגון חיוב בגירושין, או שמא מדובר בזכות עצמאית שאינה תלויה בפסיקה
5 זאת או אחרת של בית הדין הרבני [ראו לאחרונה בעמ"ש (ת"א) 46631-05-11 **פלונית**
6 **נ' פלוני** (23.1.14)].
7 בסוגיה האמורה, ניתן להיווכח כי בתי המשפט דרשו כתנאי להטלת אחריות מחמת
8 רשלנות ועוד, כי אכן מדובר על תקופה משמעותית של סרבנות גט, כך התחשבות
9 במכלול הנסיבות, טרם שקמה הזכות לפיצויים.
10
11 26. דומה, שניתן להחיל עקרונות אלו גם ביחס לסוגיה דנן.
12 יתר על כן, ניתן לראות את הסוגיה דנן כשלושה בסוגיית סרבנות הגט. אכן בסוגיה
13 האחרונה אנו דנים בשאלת הנזק ושיעורו, שנגרם לצד המעוגן, הן כתמריץ שהגט
14 יסודר והן כפיצוי לנזק אשר נגרם טרם סידורו.
15 בסוגיה דנן, אין אנו עוסקים בפיצוי על נזק, אך עוסקים אנו בשימוש בכלי משפטי
16 אשר אף הוא נועד להתגבר על אותה סרבנות גט, וכתמריץ להביא לגירושי הצדדים.
17 עם זאת דומה כי הבעייתיות בסוגיה האמורה בכל הקשור לגט מעושה, לכאורה, אינה
18 קיימת בסוגיה דנן. דהיינו כי חיוב מזונות או שלילתם לא יהיה בהם להשפיע על
19 הבעייתיות האמורה.
20
21 27. אפרט עתה את השיקולים והנסיבות בהם יש להתחשב בעת שדנים אנו בשאלת
22 מזונות אשה בעת שנטען אודות סרבנות גט, וכי עצם הזכאות למזונות טומנת בחובה
23 רצון שלא להתגרש.
24 משכך, יש אכן לבחון אם הסיבה העיקרית לסרבנות נובעת מאותו רצון להמשיך
25 ולקבל את המזונות, או שמא קיימים נימוקים ראויים אחרים של האשה.
26 בין שיקולים אלו ניתן למנות מצד אחד את אורך חיי הנישואים וטיב היחסים שבין
27 בני הזוג ומצד שני פרק הזמן שחלף בין סיומם בפועל לבין הדיון בשאלת המזונות.
28 ככל שתקופת הנישואין ארוכה יותר, כך יש לאפשר יתר זמן עד סיומם.
29 בנוסף, אכן שאלת האשם, לרבות ביחס לבחינת הלגיטימיות של טענות ו/או דרישות
30 מי מבני הזוג, אשר בגינן לא הוסדרו הגירושים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 בהקשר לכך, דומה כי הגם שקביעת בית הדין, אין בה להכריע, עדיין יש להתחשב בה
2 במסגרת השיקולים האחרונים.
3 שיקול חשוב ביותר, עניינו אורח החיים עובר לפירוד, דהיינו האם האשה עבדה טרם
4 הפירוד אם לאו. דהיינו, מה התקופה הראויה שבה יש מקום לאפשר לאשה להכשיר
5 עצמה לעבודה, אם בכלל, לרבות בהתחשב בגילה, כישוריה המקצועיים וכך הקשור
6 לשאלות דלעיל.
7 בהתייחס לשיקול אחרון זה, יש להביא בחשבון את ה"פער" אשר יכול ויהיה קיים בין
8 הבעל לבין האשה בכל הקשור להיבט הכלכלי לרבות כושר ההשתכרות [ראו הלפרין-
9 קדרי "מזונות אשה: מתפיסה של שונות לתפיסה של (אי) - שוויון" **משפט וממשל ז**
10 (תשס"ה) 767].
11 לבסוף, את כל הקשור לנושא הרכושי, לרבות האם אכן הוכרע נושא זה אם לאו.
12 ודוק, כפי שנפסק גם בעת שעסקינן בתביעות נזיקין בגין סרבנות גט, כי אין לדרוש
13 מבן זוג להסכים מיידית לפירוק התא המשפחתי וללא דאגה כלשהי לעתידו, כך גם
14 בסוגיה דנן [ראו גם במאמרו של פרופ' שחר ליפשיץ "ברצוני להתגרש ומייד!! על
15 הסדרה האזרחית של הגירושין", **עיוני משפט** כח (תשס"ה) 671, בחינה טרם קביעה
16 של סחטנות נטענת, אם לא מדובר ברצון לגיטימי להבטיח תחליף כלכלי הולם].
17 ודוק, שלילת מזונות או הפחתתם אינם בגדר "עונש", ומשכך יש לבדוק, שאכן יהיו
18 מקורות למחייתה של האשה, גם אם סרבנית היא. לכן, ברור כי מגורים בבית או
19 אפשרות רכישת מקום מגורים, וזאת בלבד, אין בהם עדיין להבטיח מקור למימון
20 צרכיה. כך, כל עוד ומשאב כלכלי מצוי בידי בן הזוג האחר, יכול ולא יהיה זה מוצדק
21 לשלול מזונות או להפחיתם, כל עוד והאשה לא מקבלת את חלקה באותו משאב, כגון
22 חלקה בפנסיה, אשר יכול לבוא במקום המזונות.
23
24 28. ברור שלא מדובר ב"רשימה סגורה" וכך גם, כל מקרה ונסיבותיו, בחינת
25 משקלו של כל אחד מהשיקולים דלעיל.
26 בסופו של יום על בית המשפט לבחון את כלל הנסיבות ואזי להגיע לתוצאה הצודקת
27 והראויה בנסיבות המקרה.
28 דברים אחרונים אלו, מכוונים כנגד גישה הרואה בשלילת המזונות כדבר מתחייב בכל
29 מקרה של סרבנות גט נחזית, וכעין ענישה אשר תביא את האשה להסכים לגירושין.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 ודוק, שלילת מזונות שכזאת, מבלי דיון מעמיק, יכול ותגרום לאשה להסכים לתנאים
2 גרועים מבחינתה בכל הקשור לתנאי הגירושין ובכלל האמור הקשור לענייני הרכוש.

3
4 29. עוד יש לזכור כי עילת הפטור ממזונות או צמצום נסמכת על עיקרון תום
5 הלב, אך עקרון זה אינו חד סיטרי, וכפי שנקבע בפרשת רוקר הידועה:

6 "עקרון תום-הלב קובע כי השמירה על האינטרס העצמי צריכה להיות הוגנת ותוך
7 התחשבות בציפיות מוצדקות ובהסתמכות ראויה של הצד האחר ... מידת ההגינות
8 מושפעת ממכלול נרחב של שיקולים. בין אלה מצויים, ראשית, שיקולים הקשורים
9 לאופי האינטרס העצמי ... סוג שני של שיקולים סובב סביב מהות היחס עם הזולת
10 וסביב מידת ציפיותיו והסתמכותו ... סוג שלישי של שיקולים נוגע למידת הפגיעה
11 באינטרס העצמי. היקפה של ההגינות הנדרשת הוא פרי איזון בין שיקולים אלה
12 ואחרים. על השופט לעמת השיקולים השונים אלה עם אלה. עליו לקבוע, ידו של מי
13 על העליונה" (רע"א 6339/97 רוקר נ' סלומון, פ"ד נה(1) 199, 279).

14
15 דהיינו, כל הקשור להתנהלות הבעל, המצגים שהציג משך שנות הנישואין,
16 והתלות בו, ככל שנוצרה בתקופת הנישואין ועוד.

17 עיקרון תום הלב רחב הוא ויש לבחון את הדברים באספקלריה רחבה גם מצדו של
18 הבעל אשר טוען לחוסר תום לב שדבק במעשי אשתו בבחינת **"הפוסל - במומו פוסל"**.
19 דומה כי כאשר הבעל משמש מטה לחמה הבלעדי של האשה במשך שנים רבות
20 והאשה, הלכה למעשה, תלויה בו לחלוטין, לא פיתחה כל כישורים מקצועיים תוך
21 שנשענה על כך שברבות הימים **"תהנה"** ממשכורתו של בעלה, ואף במקרים מסוימים
22 האמינה בכך, על יסוד המצג שבעלה יצר ביחס לאחריותו כלפיה (ולכן עודד אותה
23 להישאר בספירה ה"פנים משפחתית" ולדאוג לבית ולילדים) - ברי, כי הותרתה ללא
24 מזונותיה יעמיד אותה מול שוקת שבורה ובמצב כלכלי בלתי אפשרי. יושם לב כי
25 במקרים כאלה, לא תמיד פירוק שיתוף של בית המגורים המשותף מהווה מזור
26 למצבה הכלכלי הקשה של האשה. לעיתים עיקרון תום הלב במקרים אלו, ייטה את
27 הכף דווקא לחובת הבעל.

28
29 30. במקרה דנן, תלה בית משפט קמא את קביעתו, הן בגין סרבנות הגט
30 לכשעצמה, והן הוצאת הצו למדור ספציפי למגורי המערערת בבית, כמונע פירוק
31 השיתוף בו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 בנושא אחרון זה, יש להפנות לאשר חזר וקבע בית המשפט בבג"צ 8435/13 **פלוני נ'**
2 **בית הדין הרבני האזורי בתל אביב** (3.2.14), אודות סמכותו של בית הדין ליתן צו
3 שכזה, ובהתאם לדין הדתי, וכי פגיעה נטענת בזכות הקניינית של הבעל, נעשית על-פי
4 דין. ודוק, גם באותו מקרה, נטען על-ידי הבעל כי אין סיכוי לחיים משותפים בין בני
5 הזוג.

6 דהיינו, בפועל קביעה כוללת כי בגין צו שכזה, מסכלת האשה פירוק השיתוף ושלא
7 כדין, כביכול, אינה הכרחית.

8

9 **מהכלל אל הפרט:**

10 31. בעניין דנן, מדובר בזוג שנישא כאמור בשנת 76' וחי חיים משותפים ומלאים
11 שכללו חופשות משותפות ויחס חם (ראו עדויות המשיב בעמודים 18, 19 ו-21
12 לפרוטוקול הדיון מתאריך 1.5.12). במשך רובן המכריע של שנות הנישואין המערערת
13 לא עבדה מחוץ לבית אולם נתון זה לא "הפריע" למשיב לטעון כי השתכרותה בעבר
14 מלמדת כי למערערת יש פוטנציאל השתכרות בסך של לפחות 4,500 ₪ לחודש. כמו כן
15 חרף העובדה שהמערערת מצויה בעשור החמישי לחייה, לא היסס לטעון כי מדובר
16 באשה "צעירה" והיא בעלת יכולת לצאת לעבוד. אכן ישנו רכוש לבני הזוג, אולם מי
17 תוקע לידינו כי סכום זה או אחר שיתקבל ממכירת הבית המשותף, יהווה משענת
18 כלכלית סבירה למערערת, במיוחד לנוכח "רקע תעסוקתי דל" שלה.

19

20 32. בחקירתה הנגדית לשאלה "תסבירי מה מונע ממך לצאת לעבוד?" השיבה
21 "אף פעם לא עבדתי, כל פעם שהתחלתי לעבוד... פגע בי ופגע במקום העבודה שלי.
22 כיום אני לא מרגישה טוב ולא יכולה לעבוד" (עמוד 17 לפרוטוקול הדיון). בדומה
23 כאשר השיבה בחקירתה הנגדית לשאלות שונות בקשר לכסף שהפקיד המשיב בחשבון
24 הבנק המשותף, ציינה המערערת בשלוש הזדמנויות שונות כי לאחר שהמשיב הפסיק
25 להעביר את משכורתו לחשבון המשותף "נותרתי חסרת כל"; כי "עזב אותי ונטש
26 אותי ללא כסף" וכשהוא הקפיא את חשבון הבנק "הוא הותיר אותי ללא כלום"
27 (עמודים 11-12 לפרוטוקול הדיון).

28

29 33. מנגד, קיימת אכן קביעתו של בית משפט קמא שהמערערת ממאנת להסדיר
30 את הגירושין, גם אם אכן בית הדין לא חייבה בכך, ואף הוציא צו למדור ספציפי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1
2 34. אולם, עלינו לבחון את כלל הנסיבות במקרה דנן, ולא רק את הנימוק כי
3 קיימת, לכאורה, סרבנות לגט. כמובן שראשית יש לבחון האם אכן מדובר בסרבנות
4 גט, הן ביחס לתקופתה והן ביחס לעוצמתה.
5
6 35. מדובר בבני זוג אשר היו נשואים למעלה מ- 35 שנה, וכפי שהובא לעיל,
7 במסגרת משפחתית יפה, כולל גידול ילדים, הגדלת המשאבים הכלכליים, ואף נסיעות
8 לנופש לרבות בחו"ל, סמוך לצעדו החד צדדי של המשיב אשר בחר לעזוב את דירת
9 המגורים המשותפת בחודש יולי 2011.
10 כאן מצאה עצמה המערערת, לפחות לשיטתה, ללא תמיכה כלשהי והגישה כעבור
11 כחודש תביעת מזונות ותביעה לשמירת זכויות, ומנגד הוגשו גם תביעות על ידי המשיב
12 לרבות לבית הדין הרבני.
13 והנה בהתאם לפסק הדין, מצאה עצמה המערערת, כחלוף תקופה של כשנה וחצי,
14 כצפויה להיות ללא מקור כלכלי כלשהו, וכשניתנה לה כמחצית השנה, להיערך
15 לקראת מצב שכזה.
16 דהיינו, לשיטת בית משפט קמא, חרף זאת שבית הדין הרבני קבע כי אין למשיב עילת
17 גירושין כנגדה, כך גם קיבל בית הדין הרבני את עמדתה בעניין שלום בית ואף ניתן צו
18 למדור ספציפי, ואף שהנושא הרכושי טרם הוסדר, לכאורה האשם רובץ לפתחה.
19
20 36. דומני, כי נוכח כל אשר פורט לעיל, לרבות השיקולים השונים, יש מקום
21 להתערב במסקנת בית משפט קמא.
22 ראשית, אין אני רואה עין בעין עם בית משפט קמא, כי לאחר תקופה כה ארוכה של
23 נישואין, די לו לבעל שיחליט כי רצונו לעזוב את אשת נעוריו, וכי אם היא לא תיאות
24 להתגרש ממנו, באופן מייד, שוב תאבד זכויות ותחשב כסרבנית גט ובחלוף תקופה
25 של כשנתיים מעת שהחליט על כך.
26 שנית, בית המשפט לא נדרש כלל וכלל לנסיבות עזיבתו של המשיב.
27 שלישית, ראית הייתה המערערת לדרוש כי יוסדרו ענייני הרכוש טרם הגירושין.
28 רביעית, מעת שקיימים משאבים כלכליים שהמערערת זכאית להם, לא מקובל עלי כי
29 המשיב ימשיך ליהנות מאותם משאבים, ואילו המערערת תאלץ להמתין עד התגבשות
30 זכותה לקבלת חלקה באותם משאבים, וכפי שארחיב בהמשך בשיקול זה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 חמישית, גם אם סבר בית המשפט את אשר סבר, מהראוי ליתן למערערת, אם אכן
2 היה מקום לקצוב את תקופת תשלום המזונות, תקופה סבירה אשר יהיה בה לאפשר
3 לה "להתארגן" לקראת הבאות, ולא תקופה של מחצית השנה בלבד, מעת מועד מתן
4 פסק הדין.
5 ודוק, בפסיקה שהובאה לעיל, אף דובר על תקופת התארגנות של ארבע שנים ממועד
6 פסק הדין.
7
8 37. לא למותר להוסיף, כי תוצאת פסק דין שכזה, כי המערערת תאלץ להיכנע לכל
9 תכתיב בכל הקשור לנושאים הרכושיים, שמא תמצא עצמה ללא יכולת לכלכל עצמה,
10 ולא זאת המטרה של קציבת תקופת תשלום מזונות.
11
12 38. ומכאן לאותו משאב כלכלי.
13 לרבות מהדיון בפנינו עולה כי המשיב אמור לפרוש לגימלאות מחברת ה... תוך
14 תקופה קצרה, ובכל מקרה תוך מספר שנים מצומצם.
15 לית מאן דפליג, כי המערערת זכאית לאותן זכויות פנסיוניות שהצטברו עד מועד
16 הקרע. יתר על כן, לכאורה, זכאית היא לטעון כי אם המשיב מבקש להתגרש, ובאופן
17 שתאבד את מזונותיה, למצער עליו להסדיר את מימוש זכותה וחלקה באותו משאב
18 כלכלי.
19 ודוק, עמדת המערערת בפנינו, כי ככל שתחל לקבל את חלקה באותן זכויות, ברור כי
20 לא תבקש תשלום כפול הן של חלקה בפנסיה והן מזונות.
21 אומנם, מול עמדה זאת, אין להתעלם מטענת המשיב, כי טרם גמלה זכותו לקבלת
22 פנסיה, ועל כן לכאורה טרם קמה זכאות המערערת לחלק זה או אחר בפנסיה, אשר
23 דינה להידחות.
24 בהתאם לדיון, זכאית המערערת לחלקה בפנסיה בעת מועד הקרע, ועל כן רשאית
25 הייתה לבקש היוון זכויותיה האמורות. אכן, דרך כלל נדחה מימוש זכות זאת לעת בה
26 יקבל בן הזוג את הזכות הסוציאלית. אך מקום ובו אין למערערת להתפרנס בתקופת
27 הביניים, מדוע לא תהא רשאית לזכותה.
28 לכל האמור, במקרה דנן יש להוסיף, כאמור, כי למצער היה על בית משפט קמא,
29 להכריע בכל הסוגיות בענייני הרכוש, ובהתאם לפסיקתו בנושא הרכוש ניתן היה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 לבחון את כלל השיקולים, כולל מצבה הכלכלי של המערערת, בהתחשב בפסיקה
2 בענייני הרכוש.
3 ודוק, לא בכדי צוין בפסיקה לרבות אשר הובאה לעיל, קציבת תקופת מזונות או אף
4 שלילתם, לאחר שנפסק בנושאים הרכושיים.
5 אכן, לא התעלמתי מאותו צו של מדור ספציפי, המונע, לכאורה, את פירוק השיתוף
6 בבית, אך עדיין יש להתחשב גם בשאר השיקולים שפורטו.

סיכומם של דברים:

9 39. בפנינו מקרה בו אכן, לכאורה על פני הדברים, נישואי הצדדים הגיעו בפועל
10 לקיצם.

11 משכך, אכן בצדק הציב בית משפט קמא את השאלה, כפי שהוצבה על ידו. אולם שלא
12 כבית משפט קמא, אין אני סובר כי די בכך שנישואי הצדדים באו לקיצם בפועל, כך
13 גם שהמערערת קיבלה צו למדור ספציפי, משום קביעה שיש לראותה כמי שאינה
14 זכאית למזונות, ובמיוחד בתקופות בהן מדובר.
15 מכל מקום, היה על בית המשפט להידרש לכל השיקולים שפורטו לעיל, ולא להסתפק
16 באותה "טובת הנאה" אשר לכאורה תקום לבני הזוג, נוכח פסיקתו, וכפי שנומקו
17 הדברים בפסק הדין.

18
19 40. עם זאת, נוכח העובדות כפי שתוארו, דומה כי בנסיבות דנן, היה מקום לקבוע
20 תקופה ארוכה יותר עד למועד שייקבע, כמועד בו המערערת איבדה מזונותיה. יתר על
21 כן, היה מקום לבחון את ההיבטים הרכושיים, כולל שאלת הפנסיה ומועד מימושה.

22
23 41. בנסיבות אלו, הייתי ממליץ לחברי לקבל את הערעור, וזאת בשאלת מועד
24 קציבת המזונות.

25 מועד זה יידחה לתקופה של כ-שלוש שנים ממועד מתן פסק דינו של בית משפט קמא,
26 דהיינו עד 31.12.15 או במועד בו תחל המערערת לקבל חלקה בפנסיה, בין לאור יציאת
27 המשיב לגימלאות ובין בהקדמת תשלום חלקה, המוקדם מבין המועדים.
28 בשאלה של מחלוקת בדבר התקיימות התנאים האמורים יכריע בית משפט קמא.

29
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.3.14

עמ"ש 21043-02-13

1 42. בנוסף, המשיב ישלם למערערת שכ"ט עו"ד בסך 15,000 ₪.

2
3 המזכירות תחזיר למערערת את העירבון, ככל שהופקד.

4
5 _____
6 ישעיהו שנלר שופט, סג"נ – אב"ד

7
8 **השופט ד"ר ורדי:**
9 אני מסכים, ומצטרף לחוות דעתו המקיפה של חברי, אב"ד סג"נ השופט שנלר.

10 _____
11 ד"ר קובי ורדי, שופט

12
13 **השופטת לבהר-שרון:**
14 אני מסכימה.

15 _____
16 רות לבהר-שרון, שופטת

17
18 הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט שנלר.
19
20 המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לבי"כ הצדדים.

21
22
23 ניתן היום, כ"א באדר ב' תשע"ד, 23 במרץ 2014.

24 _____
25 ישעיהו שנלר, סג"נ
26 אב"ד
27 _____
28 ד"ר קובי ורדי, שופט
29 _____
רות לבהר-שרון, שופטת